

▶ Antropologia filosòfica i pedagogia en M. Foucault

I El problema antropològic

Foucault és, bàsicament, un kantianista. La pregunta general del kantisme *Què és l'home?* pot considerar-se també la pregunta de Foucault. Tanmateix, al voltant d'aquesta qüestió que vertebrava tot el kantisme, Foucault introdueix un nou punt de vista. L'actitud kantiana d'interrogar-nos sobre la raó ha prevalgut fins als nostres dies; ara bé, aquesta idea d'home implícita en la pregunta il·lustrada *Què és l'home?* és buida. Hi ha una mena de "fantasma" que recorre la història de la filosofia des de l'època moderna fins avui. Segons Foucault, hem de desenterrar l'origen d'aquest buit, d'aquest fantasma. Per fer-ho és necessari una arqueologia que ens porta fins a Descartes. En aquest filòsof, puc establir amb tota certesa "sóc", però no puc definir pas "què sóc?" Tot sovint la història de la filosofia moderna i contemporània ha contestat la pregunta *Què sóc?* afirmant "sóc un home" sense que a sota hi hagi cap concepte d'home. Quan Foucault en *Els mots i les coses* afirma que "l'home ha mort", és evident que està considerant que és el concepte d'home de l'Època Moderna que ha mort, que amb el concepte d'home no farem cap ciència, cap pedagogia. Foucault diu:

"Allò que no tardarà a morir, allò que mor ja en nosaltres (i la mort del qual justament porta el nostre actual llengüatge) és l'homo dialecticus (...). Aquest home fou el subjecte sobirà i el serf objecte de tots els discursos sobre l'home que han estat sustentats de molt de temps ençà (...). I feliçment, mor sota llurs garlades"

Per això, cal "refusar totes les antropologies filosòfiques que es presenten com un accés "natural o fonamental" perquè en totes elles hi ha en joc la "il·lusió" pròpia de la filosofia occidental d'una idea d'home que és en el fons buida. Aquestes antropologies, a més, han intentat... [\[llegir més\]](#)

▶ La física. Fites en l'aplicació del seu mètode: Newton

Durant un període de temps en el qual he dedicat (i que dedico encara) a la ciència experimental, es parlava força del mètode de les ciències experimentals, el mètode científic; era a la dècada dels 80, sobretot. Semblava una moda, imposada fins i tot als nens a les escoles, en edats primerenques, potser per la impaciència d'alguns mestres i professors universitaris de fer extensiu el mètode científic, amb tots els seus ets i uts.

El mètode científic és, sens dubte, un mètode poderós, un dels guanys principals de l'home que, alhora, manifesta la seva superioritat sobre l'univers, encara que la persona normal i corrent sovint només s'adoni de les seves manifestacions tècniques, de les seves aplicacions. I és que la Física, segons la meua opinió, és menys coneguda pel ciutadà en aquests darrers anys i en canvi la tecnologia, si més no, molt més usada. Però, què seria de la tècnica (mòbils, motors, ordinadors, etc.) sense la Física? Senzillament, res de res.

El fet d'haver decidit que aquest any es declarés Any Internacional de la Física ens mou a divulgar certes idees que potser s'han quedat a la ment per especialistes, només. El fet que els alumnes gemeguïn quan intentis formar-los en conceptes que són bàsics és certament preocupant, sobretot tenint en compte que aquests continguts no arriben ni a un primer nivell de l'exigència que seria precisa atesa la seva divulgada aplicabilitat.

I el primer pensament que m'ha vingut davant d'aquesta oportunitat és comentar quelcom bàsic al voltant del mètode científic emprat per les ciències experimentals, en particular de la Física, que em sembla una ciència injustament força abandonada en l'ensenyament primari i secundari sobretot i, per lògica, a la Universitat passa a ser... [\[llegir més\]](#)